

פניני הדף

גליון מס' 68

דאדנות והערות שנאמרו בשיעור הדף היומי בביה"ב "אליהו הנביא" שבזנת רוממה ירושלים
מסכת ערכין יד - לד תמורה ב-ט

חופת נעורים!

דבר העורך

זה היה בעת חנוכת הנחת "אבן הפינה" לבית מדרש ראשות רב באוסטריה צדיק וקדוש עליו, הגבאי הכריז שמי שיתנדב זהב כמשקל האבן שתונח יזכה לברכה מהרב ואכן היה רופא שקנה זכות זו ושאל אותו הרב מה תבקש? אמר הרופא עושר לא חסר לי ילדים אין לנו, אוהו! בקשה קשה ביקשת תשוב בעוד שלושה ימים. ואז הרב אמר אם תקבלו עליכם שלושה גזירות תזכו לילד צדיק (א) תאבד את כל ממוןך! מוכן. (ב) לא תזכה לראות את הילד! מוכן. (ג) אמו לא תזכה לגדלו! זאת אשאל אותה והיא הסכימה. ואכן תוך זמן קצר איבד את כל נכסיו ומהצער נפטר, אשתו נשארה ללא בבית ועם בטן גדולה הלכה לחפש מחסה ולשם כך חצתה יער וחיפשה קצה אור להגיע אליו וכשמצאה החלה לרוץ לעברו ונפלה בפתח הבית שהיה שייך לרופא המחזו יהודי צדיק אשר השיב את רוחה ולאחר כמה שעות נולד בן שהתמלא החדר אורה בלידתו, האמא שידעה שקיזה קרב ביקשה מאשת הרופא לחתן את בנה עם התינוקת שלהם ואכן עשו חופה קטנה והאמא נפטרה והילד לימים גדל ונקרא רבן של ישראל המהרש"א שלא הסכים להינשא כי הוא משודך. הקוקו שגידל לקשור בתקרה כדי שיוכל ללמוד בלי שינה.

אשריכם לומדי הדף היומי העמלים יום יום בלימוד הגמרא, כי האדם עץ השדה והמים שהם התורה משקים כל צמא לה.. (הרה"צ ר"ש שבדרון זצ"ל)

השיעור בדף היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

מידי ערב בטקס 2015 לאחר תפילת ערבית,

בביה"ב אליהו הנביא רח"פ תקווה 1 שבזנת רוממה.

"הרב שלא נפש"

מעשה באדם שחפץ להתנכל לרב שפסק לרעתו בדיון ולשם כך הגה רעיון שטני וביקש מחברו שיתקשר לרב ויזמין אותו לשבת נופש בבית מלון ללא תשלום וזאת בתנאי שיבא על תקן רב מרצה אורח ואכן הרב הודה על ההזמנה ואישר את השתתפותו בשבת זו שתתקיים באזור הגליל ולשם כך הדפיסו "פרוספקט" יחיד המזמין כביכול את תושבי הגליל לשבת יחד עם הרב הנ"ל ושלחו זאת לרב ואכן הרב ומשפחתו נסעו כברת דרך ארוכה עד בואם אל המלון שהיה תפוס לצורך שבת חתן והתברר לרב שהונו אותו "לא דובים ולא יער" ונאלץ להתאכסן באכסניה ושלם במיטב כספו, לאחר זמן רצה המארגן לשוב בתשובה ושאל מה עליו לשלם בכדי להינקות מחיובי הממון שגרם?

חור דעתכם בנידון לפקס 5817174-02

(א) דף יד. **הנצי"ב**: לשבח פיליפיני על מעשיו.

נתבאר בגמ' ובשו"ע (יו"ד קנא, יד) אסור לשבח גוי על יופיו לומר כמה נאה וכל שכן על מעשיו. **afken** האם יש מניעה מלפרגן לפיליפיני שעבד אצל זקן שנפטר וכעת חפצים לקחתו לזקן אחר ולשם כך משבחים את הגוי על מסירותו?

(ב) דף יד: **הנצי"ב**: ספר שקירח חתן בטעות.

נתבאר בגמ' לגבי תשלומי בושט ופגם שהכל לפי המבייש והמתבייש. **afken** ספר שסיפר חתן ובטעות קרחו והחתן מתבייש בזה האם יש לו תשלומין?

(ג) דף טו. **הנצי"ב**: עובד הנמנע מלקבל לשון הרע ממעבידו.

נתבאר בגמ' לגבי כוחו וחומרתו של לשון הרע הנלמד מדיבת המרגלים על ארץ ישראל.

afken האם חייב העובד להוכיח את מעבידו גם כאשר יסכן את פרנסתו?(ד) דף טז. **הנצי"ב**: לשבח חתן בצורה מוגזמת.

נתבאר בגמ' לעולם אל יספר אדם בטובתו של חברו שמתוך טובתו בא לו גנותו.

afken מצוי מאוד כשבאים לשבח חתן שאין לו הרבה מעלות מנפחים את המעלה שבו כדי שהכלה תחשוב שקיבלה חתן מובחר האם ראוי לעשות כן?

גליון זה נודב לע"נ הרה"ח רבי יהודה מאיר בן הרה"ח שמואל יצחק ליזרוביץ זצוק"ל
נלב"ע י' שבט ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י בנו הרה"ג יעקב ליזרוביץ שליט"א

חיוך: חז"ל אומרים גדול המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב ואינו מובן כיוון שלאדם בשיא הקיץ שעולה עם רכבו הישן ללא מזגן בעליות של ירושלים הוא יעדיף כוס קולה קר מחיוך אלא הביאור בזה שלאדם עצמו יותר קל לתת שקל לשני מאשר לחייך וזהו ארחב פיך ואמלאהו אם תחייך לשני

מכות מצרים: בימי קום המדינה היו משכנים את העולים החדשים בצורה מחפירה במעברות במדבר הגיע הגה"צ ר' שלום שבדרון לבקרו וראה זקן תימני הולך יחף על החול הרוחח ומחייך אל"ל למה אתה מחייך השיב לו במצרים הלכו על כינים פה אנחנו הולכים על החול וכבר אמרו ההבדל בין מצרים למאה שערים שם הצפרדעים נכנסו לאש

וכאן הפוך: הצפרדעים עומים באשן
אלו ש מצבו להחזקת הגליון: הרב בועז אלקיים, גבריאל ניסנוב, אסף מזרחי ליישוב טוב, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם להצלחת משפחתם. הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה והצלחה ויתמלאו משאלות ליבם לטובה אמך!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד!

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 5817174-02 טלפון: 5829850-02

- (ה) דף יז. **גוי'אל:** העריך את עצמו ואח"כ הפקיר נכסיו.
נתבאר בגמ' לגבי אדם שהעריך ולאחר מכן ירד מנכסיו הוא נכנס לגדר "הישג יד" ומשלם כפי מצבו העכשווי.
afken: אדם שהעריך עצמו ולאחר מכן הפקיר כל נכסיו האם נידון בהישג יד?
(ו) דף יח. **גוי'אל:** תפילת רבים על אדם גוסס.
נתבאר בגמ' לגבי אדם שאביו גוסס והעריך את עצמו האם נחשב לעשיר מחמת הירושה קמ"ל שכל שלא מת אין הבן נחשב לעשיר.
afken: אדם הנמצא במצב גסיסה ל"ע ומתקיימת תפילת רבים עבורו האם ימנעו מלהתפלל או שימשיכו שהרי אפי' חרב חדה וכו'?
- (ז) דף יט. **גוי'אל:** תנאי בנטילת ידיים.
נתבאר בגמ' לגבי קידוש ידיים עד היכן הוא מקום נטילת ידיים ונפסק בשו"ע או"ח (קסא,ד) י"א עד הקנה של הזרוע וי"א עד סוף קשרי אצבעות.
afken: מדוע כ' הב"י שיעשה תנאי בנט"י שאם לא יזדמן לו שיעור יסתפק בנטילה עד קשרי וכו' והרי בנדר אפשר פעם אחת לעבור ללא התרה?
(ח) דף כא. **גוי'אל:** אסר את ביתו בנדר על השוכר שלא משלם שכירות.
נתבאר בגמ' לגבי אדם שהשכיר דירה לדייר ואחר כך הקדישה השוכר מעלה שכן להקדש.
afken: אדם שהשכיר דירתו לאדם שלא משלם שכירות האם רשאי לאסור עליו בנדר הנאה מדירתו וכך לא יוכל השוכר לשהות בדירה?
(ט) דף כב. **גוי'אל:** קניית ספרים או תוכנת אוצר החכמה.
נתבאר בגמ' שרב חסדא קיבל מכות מאבימי כשלמד ממנו הלכה ובשו"ת משנה הלכות (ז,קנד) האריך במעלת הלימוד מתוך יגיעה ועמל ולא ע"י שלוח נחת.
afken: אדם שיש לו אפשרות לקנות אוצר החכמה או ספרים האם יעדיף את הספרים שהלימוד בהם מתוך עמל וטורח?
(י) דף כג. **גוי'אל:** מנהיג שנשבע בתקשורת שלא ישוב להנהגה.
נתבאר בגמ' שבנדר על דעת רבים אין לו הפרה אלא אם זה לדבר מצוה וכן נפסק בשו"ע (רכח,כא) וי"א שגם אם לא פירט בפני מי נדר אין לו התרה.
afken: מנהיג ציבור שהודיע בתקשורת שהוא פורש ולא חוזר ולימים התגעגע לכסא האם צריך התרה לשובו?
(יא) כה: **גוי'אל:** אשה קנתה פיס מכספה הפרטי וזכתה ונפטרה משמחה האם בעלה יורשה?
נתבאר בגמ' לגבי אשה שהקדישה שדה נ"מ שלה מי יכול לפדות הבעל שירשה או הבן שעדיף עליו שנוטל בירושה גם בראוי ובעל לא.
afken: אשה קנתה מכספה הפרטי פיס וזכתה ומתה האם בעלה מנוע מלירש אותה שכן נחשב לראוי שאין הבעל יורש?
(יב) דף כז. **גוי'אל:** גויים שהקדישו מטילי זהב לבית המקדש בזה"ז.
נתבאר בגמ' לגבי המקדש שדה אחוזה בזמן שאין היובל נוהג וסדר הפדיון מרשות הקדש ועיין רמב"ם ערכין (ח,י) ובשו"ע (יו"ד רצד,ו).
afken: מעשה בגויים שבאו לרב הכותל והציגו בפניו מטילי זהב שברצונם לתרום אותם לבנין בית המקדש האם מותר להשתמש עם כסף זה?
(יג) דף כח. **גוי'אל:** נתן יותר מחומש בעודו חולה והבריא.
נתבאר בגמ' תקנת אושא המבזבז אל יבזבז יותר מחומש וכ"פ הרמב"ם מתנות עניים (ז,ה) וברמ"א יו"ד (רמט,א) כ' שבשעת מותו יכול ליתן כל מה שירצה.
afken: אדם שהיה גוסס ונתן כל נכסיו למוסד מסוים והבריא האם יכול שלא לתת יותר מחומש?
(יד) דף ל. **גוי'אל:** מקדש את אחותו והוא קמץ.
נתבאר בגמ' לגבי המקדש את אחותו שכולם יודעים שאין הקידושין חלים ונח' רב ושמואל אם המעות פיקדון או מתנה ונפסק ברמב"ם זכיה (ו,כ) שהם מתנה.
afken: אח שקידש את אחותו והוא קמץ במידה כזו שמעולם לא נתן מתנה אפי' לקרוביו האם גם בזה נאמר שהמעות מתנה?
(טו) דף לא. **גוי'אל:** השקיע כסף בהיתר עיסקא ופשטו רגל.
נתבאר בגמ' לגבי גואל בית בבתי ערי חומה והלוקח לא מנכה דמים על הנאת שימוש בבית וזהו ריבית שהתורה התירה צד אחד בריבית לדעת ר"י.
afken: אדם שהשקיע כספו אצל משקיען בהיתר עיסקא והלה פשט את הרגל האם מותר לתבוע ממנו את כל הסכום או רק מחציתו?
(טז) דף לב. **גוי'אל:** נתן תרומה נכבדה והעיקר שישתוק.
נתבאר בגמ' לגבי תקנת הלל בבתי ערי חומה שנתינה בעל כרחיה שמייה נתינה אבל לא בגט וכו"ב.
afken: מעשה באברך ששידך את בתו והלך לכותל לבכות ולבקש עזרה הוא קרא תהילים בקול והפריע לאמריקאי שעמד לידו והשתיקו אך הוא בשלו ושוב השתיקו והלה פרץ וסיר את מצוקתו שהתחייב 40 אלף \$ והמשיך לקרוא בקול ולפתע נזרק צ"ק לידו ובו הסכום הנצרך והוסיף ואמר העיקר שתשתוק האם יחשב לו למצוה?
(יז) דף לג. **גוי'אל:** נטיעת אילנות בטו בשבט.
נתבאר בגמ' שכל עיר היה מגרש סביבותיה שלא היו בה אילנות ובגמ' ב"ב (כד) נתבאר הטעם משום נוי העיר.
afken: האם רשאים להזמין תורם לנטוע עץ ולאחר שהולך מוציאים אותו ומזמינים תורם אחר וכך כל אחד חושב שהוא נטע?
(יח) דף לד. **גוי'אל:** עשיית מנגל בבית מלון ביו"ט.
נתבאר בגמ' לגבי כהן שמחירים שיש חילוק בינו לכהן שמקריב קורבנות וביארו האחרונים שכהן שאינו מקריב מדובר שאינו מודה בעבודה ומאותה סיבה מי שאינו מודה ביו"ט אסור לבשל בשבילו.
afken: האם מותר למלון לעשות מנגל עבור הציבור שכולל גויים ויהודים כאחת והאם אסור לעשות לצורך הגויים כיון שזה לא בבישול שאז יש הבלעה.

מסכת תמורה ב- ט

- (א) דף ב. **גוי'אל:** עשיית מהדורא בתרא לספר שיצא.
נתבאר באחרונים הסיבה שמסכתות אלו לשונם קשה משום שלא נעשה בהם מהדורה חוזרת כמבואר בגמ' ב"ב (קנז).
afken: מחבר ספר שיועד שיש לו טעויות האם מחויב להדפיס שוב את ספרו כדי לא להכשיל הציבור.
(ב) דף ג. **גוי'אל:** הזכרת שם ה' עם ילדים קטנים ע"י אדם זר.
נתבאר בגמ' לגבי איסור הזכרת שם שמים לבטלה ודנו האחרונים במסופק אם בירך אם יכול לשוב עיין מ"ב או"ח (רטו,ב).
afken: אדם שאינו מצווה על חינוך של ילד האם מותר לו ללמד את הילד ולהזכיר שם שמים לבטלה והאם יש חילוק בין קטן ממש לילד המבין?
(ג) דף ד. **גוי'אל:** קעקוע של שם ה' האם ניתן להסירו.
נתבאר בגמ' איסור הזכרת שם שמים לבטלה ובאחרונים דנו אם מותר לסחור עם תכשיטים שכי עליהם שיש עיין אג"מ (יו"ד,ב,קלו).
afken: אדם שיש לו קעקוע ורשום שם ה' האם יכול להסירו בנייתו והאם רשאי ליכנס בלי כיסוי לביה"כ.
(ד) דף ו. **גוי'אל:** גנב משאית לחם בבוקר ונמצאה לאחר כמה שעות.
נתבאר בגמ' לגבי המחלוקת אי עביד לא מהני אם גזל ולא השתנתה הגזילה אומר לו הרי שלך לפניך.
afken: אדם שחמד לצון לבעל משאית לחם שהשאירה פתוחה ונכנס לתוכה ונסע עמה כמה רחובות והנהג מצא את המשאית רק לאחר כמה שעות האם יש חיוב תשלומין או שיכול לומר לו הרי שלך לפניך?
(ה) דף ח. **גוי'אל:** קניית מטבעות כסף לפדיון הבן מיד הכהן.
נתבאר בגמ' לגבי איסור קניית בהמת בכור שלא נפל בו מום מכחן שבזה נראה ככהן המסייע בבית הגרנות.
afken: האם יש מניעה מלקנות את המטבעות של פדיון הבן מכחן כיון שמוכר בזול נראה ככהן המסייע?

השאלה שנשאלה בבית המדרש מתוך פניני הדף מס' 67

מעשה בבחורים שעלו לאוטובוס מירושלים לביתר בקו 290 ובאותו מסלול נוסע גם קו 291 אלא שבביתר מתפצלת הדרך וכל קו נוסע במסלול אחר אחד הבחורים ניצל את המצב שהנהג טרוד בתשלום הנוסעים והפך את הלוח המוצמד על גב החלון ובו רשום המספר ושינה ממספר 290 ל-291 וכשהגיעו לביתר ראו את הנהג פונה במסלול של 290 החלו לצעוק לעברו אתה קו 291 !! והוא התגונן, מה אתם רוצים אני קו 290 ? והאנשים הכועסים לקחו מונית ליעד המבוקש האם הבחור שהפך את המספר חייב לשלם את נסיעותיהם?
אלו תשובות הרבנים: המעשה הוא חמור וחייבים לכל הפחות לצאת ידי שמים ויעסקו בצרכי ציבור.

מקורות ונימוקים: כ' הרמ"א חו"מ (יד,ה) האומר לחברו לך ואני יבא אחריך חייב לשלם לחבר את הוצאות הדרך וכאן שהיטו את הלוח המורה על יעוד הנסיעה חשוב כאומר לך ואני יבא אחריך אלא שזה נחשב לגרמי דגרמי כיון שהם היטו את הלוח והנהג הוא זה שהסתובב ופירסם בטעות ונתבאר בחו"מ (שפ"ג, ג) בש"ך שבדין גרמי דגרמי נחלקו בעה"ת ורמב"ן ומכל מקום לצאת ידי שמים הם חייבים ובשו"ת מהר"ם מינץ (קא) כ' שמותר להכריז עליו בבית הכנסת שהוא חייב בידי שמים לפלוני והכנה"ג כ' שמותר לקרותו רשע אם אינו משלם וכאן שאינם יודעים למי הזיקו יעסקו בצרכי ציבור.
(ישר כח למוריניו הגה"ג יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג אליהו בר שלום והגה"ג שלמה שעיו שליט"א)

תשובה דונית: גבאי ששלח את בנו לעזור לשואל כסא אליהו הנביא וניזק הכסא האם חשוב בעליו עמו?

השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שיש לחלק אם הכסא ניזוק בגלל אי שימת לב וכיו"ב אין את הפטור של בעליו עמו דהוי מזיק בדיים אולם אם אחרים הזיקו נחלקו השו"ע והרמ"א חו"מ (שמו,ו) אם בשליח יש את הפטור של בעליו עמו ודעת השו"ע שאין לו דין של בעליו עמו ולדעת האשכנזים יש להסתפק כיון שהגבאי בעצמו אינו הבעלים אלא אם יש לו סמכות להכניס ולהוציא כרצונו אז יחשב לבעליו ועיין פת"ש שהסתפק לגבי בנו אי חשוב כמותו.

תשובה דחיי: כהן הנשוי לגרושה ל"ע האם מוציאה בהדלקת נרות חנוכה או שאינה נחשבת לביתו?

השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א עפ"י מה שכל השו"ע או"ח (קכח,מ) שיש לקנוס אותו עד שיגרשנה ואסור לו לישא כפיו ולא לפדות הבן מכל מקום כל זה לצערו ועדיין נחשבת היא כאשתו לכל דבר וה"ה לענין נ"ח חשובה כביתו אלא שאם עומד לגרשה יש לדון עפ"י מה שנח' הפוסקים לגבי אדם העומד לגרש את אשתו ומתה אם חייב לשבת עליה שבעה כמבואר באהע"ז (צא,א) ובפת"ש שם ועדיין יש לעיין בזה.

פניני דחיי: (א) האם מותר לשים גרעין אבוקדו בשבת במים בכדי לשמר את האבוקדו שבסלט שלא ישחיר? (ב) האם מועיל תנאי בתחילת היום לכוונה בעניית אמן לכל היום? (ג) אדם המחלק עיתונים האם עובר משום מסייע בהפצת לשון הרע? (ד) ראה מנורה שחשב שהיא שרופה בביה"כ וקנה חדשה להחליפה אולם התברר שהמנורה טובה והבית מקולקל האם המנורה שייכת לו?

פניני דונית: (א) האם מותר לאדם לצלצל לנהג שיעצור בתחנה רק בכדי להעביר חפץ לאדם שממתין בתחנה? (ב) קנה חפץ הנמכר בזול בקניה מעל 150 ₪ וחברו הזיק לו כמה יצטרך לשלם לו על הנזק? (ג) אדם הוצרך לשירות פקס שבו דף ראשון 5 ₪ ושני פחות וביקש שישלחו לו דף אחד ושלחו לו את אותו דף פעמיים האם יצטרך לשלם על הדף הנוסף?

{ כל הזכויות שמורות למערכת }

נשגור קמיה מרגן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב שמואל פנחסי. לגה"ג הרב אשר חנניה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ.

לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעיו. לגה"ג הרב ירון אשכנזי. לגה"ג הרב שריאל ריוזנברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה.

לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניא. ולגה"ג הרב אליהו בר שלום. ולגה"ג הרב אהרן זאב חשין שליט"א.

בברכת עוד ינובן בשיבה יחד עם כל בית ישראל

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדף מס' 66

ש. אברך שיש לו הסכם יששכר וזבולון האם רשאי לחתום עם עוד אדם על הסכם דומה?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מה שכל בשו"ת מנחת יצחק (ז,ז) ושם כ' לחלק אם בהסכם הראשון התומך מכסה את כל פרנסתו של הלומד כדי שילמד בנחת אין רשאי לחתום עם עוד אחד אלא רק לסכם בעל פה הסכם שאינו מחייב אבל אם אין מספיק לכל צורכי רשאי לעשות הסכם נוסף. שהאם ראוי שכהן יעשה לייזור בעיניו להכין עצמו לבנין ביהמ"ק?

ת. השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א עפ"י מה שכל מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א בספר איילת השחר עה"ת (פ' אמור) שכהן עם משקפיים פסול לעבודה והוא בעל מום ולכן מעלה טובה היא לכהנים המרכיבים משקפיים לעשות ניתוח לייזור בעיניים.

ש. ת"ח הקם בפני קטן ממנו בהרבה בכדי לעשות לשני הרגשה טובה האם הוא אונאת דברים?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א עפ"י מה שפסק שו"ע חו"מ (רכח) שאונאת דברים היא אם פיו וליבו אינם שווים ולכן אם רוצה לכבדו רשאי אבל אם ממתיך מלומר ה' מלך עד שיראה אותו נכנס בזה הוא בז בליבו ובעצם הקימה הוי אונאה. והרב שאלתיאל הביא המעשה במהרה"ו שהלך עם מורו האריז"ל ולפניו עבר ת"ח שרצה כבוד שהולך לפני האריז"ל ומורו דקדק לילך מאחוריו לתת לו הרגשה טובה וכששאלו על כך ענה שזה חלק מכבוד הת"ח (שער המצוות קדושים).

ש. הדלה גפן על גבי דשא האם הדשא נאסר?

ת. השיבנו הגה"ג משה כהניא שליט"א עפ"י מש"כ הרמב"ם כלאיים (ה'ט) דשאים שעולים בכרם הרי הם מקדשין והחזו"א הגביל רק במאכל אדם או מאכל בהמה העומד לבהמה אבל הדשא של ימינו אינו כזה ולדעת הגר"א (יו"ד רצ"ז) אינו מקדש ועיין שו"ת שבט הלוי (ח,רלד) וכ"כ לו בתשו' כת"י הגר"מ אליהו צוק"ל ועיין קובץ תשובות תשרי (זו).

ש. הזמין לאירוע חלב מהדרין וקיבל חלב רבנות האם הוא מקדש?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים הרש שליט"א מהרש"א יו"ד (קט"ו) לגבי חלב שלא ראה היהודי את הגוי מתחילת החליבה שאין להתיר ביטול ברוב (המערכת) אולם דבר זה שרוב במח' דעת הרב הלפרין בשו"ת מעשה חושב (ח"ה) להתיר מטעם ביטול ברוב ולכן יש לחלק עפ"י המבואר בחו"מ (רלד) אם לא אכלו עדיין דהוי מקדש טעות שעבר על התנאי ואם כבר אכלו יכול המוכר לקבל דמים כיון שהיו כאיסור דרבנן.

ש. האם מצרפים קטנה לזימון של נשים?

ת. השיבנו הגה"ג שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע או"ח (קצט,ז) שנשים מזמנות לעצמן ובשו"ת מים חיים (א,י) כ' שגם קטנה מצטרפת אולם מנהג העולם שאין נשים מזמנות כיון שזה רשות כמבואר בבה"ל שם.

פרק שירה:

מסופר על אדם אחד שהתקשר לאשתו והיא היתה באמצע לקרוא פרק שירה ולא יכלה לענות ובדיוק במשפט "חמור מה הוא אומר" וכששמע כך כעס והלך לסדר גט תוך שבוע התגרשו האשה כתבה פתק ופרסמה קראתי ארבעים יום פרק שירה ונושעתי...

הזכויות והחובות:

מעשה בערבי יהודי שהחליטו לשדוד בנק הם נכנסו ופתאום שמעו סירנות ראו 2 שקים שמונחים לקחו אותם כל אחד שק וברחו לאחר חצי שנה נפגשו שואל הערבי מה קורה? או השק היה מלא דולרים ושלך? שלי היה מלא אגרות חוב ומה אתה עושה איתם? שאל היהודי והערבי השיב אני משלם אותם לאט לאט.. אנו עושים הרבה מעשים וצריכים לוודא שאנו לא משלמים על חובות של אחרים..

ש. שכר דירה והתברר שהיא מושכרת לבעליה בדמי מפתח האם רשאי לשלם למשכיר?

ת. השיבו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י האמור ברמ"א חו"מ (ס"ו ס"א) השוכר בית מחברו וחזר והשכירו לאחרים ביותר ממה ששכרו אם לא היה רשות להשכירה המותר לבעלים וכאן שבעל הדירה אוסר על הדייר להשכירה המותר שייר לבעל הדירה ואם משלם המשכיר מאה ₪ בחודש לבעל הדירה ישלם השוכר את הפער לבעל הדירה אלא שיש לחשב גם את המחיר הראשוני ששילם המשכיר על הדירה בתחילה ולכן יתפשרו וישלם לבעל הדירה שני שלישי אולם אם יוודע לבעל הדירה שמשכירים אותה ללא רשות יש לו זכות להוציא את שניהם מהדירה וישאר קרח ואל"ה היו גזל לכך ימנע מלגור בדירה המושכרת באופן זה.

ש. המוצא מטבע זהב בים המלח האם מותר ליטלה?

ת. השיבו הגה"ג הרב יעקב כהן שליט"א בשם הגה"ג מורינו הרב יצחק זילברשטיין שליט"א הובא בחשוקי חמד עמ"ס ע"ז (מב:) שיש להחמיר כיון שנחשב לאיתחזק איסורא וכן הסתפק בשו"ת שבט הקהתי (ו,שג) וכן שלשית הב"ח צריך לשוחקו אם כן אין לחוש אולם לש"ך שם (יג) אי"צ ואסור. ש. מה עדיף לעקור ממקומו לקחת סידור או להתפלל מתוך הפלאפון?

ת. השיבו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שיש לחלק בין אם יש עוד אחד שכבר מתפלל מתוך הפלאפון יכול לעשות כן ואם לא עדיף שיעקור ממקומו ולא יראה שמתעסק בפלאפון באמצע התפילה אולם הגר"ש שעיו שליט"א השיבו שבכל גוונא עדיף שיתפלל מתוך הפאלם או הפלאפון ולא יעקור ממקומו מכיון שכולם מסתכלים תוך הסידור אין לחוש שיחשבו שהוא משחק בפלאפון באמצע התפילה.

ש. האם יש מניעה לג'ינג'י לשאת ג'ינג'ית?

ת. השיבו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א עפ"י מש"כ השפת אמת בכורות (מה:) גבוה לא ישא גבוהה וכן שם ענין זה הוא לכהנים בכדי שבניהם יהיו כשרים לעבודה ויש לדייק שלא הזכירו ברשימת הגמ' גם גיחור שהוא אדמוני ואפשר שמישואים אלו לא יצא גרוע יותר מההורים ומאידך כ' לבן לא ישא לבנה ועיניו הראות שמקפידים כן לישא בצבע זהה ואפשר שבזמננו כל ענין הנישואין היה להמשיך את העולם בבנים ובנות אבל כיום לצערנו הנישואין הם העיקר והילדים הם תוצר משני לזר יחשב אם יעשה כן היוצא שאזהרה היא רק לגבי כהנים ובזמן ביהמ"ק. ויה"ר שיבנה ביהמ"ק במהרה אמן.

ש. האם הנוולד בניתוח קיסרי צריך לצום בערב פסח בתענית בכורות?

ת. השיבו הגה"ג הרב יוסף חיים בירנבוים שליט"א עפ"י מש"כ כה"ח (או"ח תעג) בשם החק יעקב להסתפק כיון שאינו ראוי לא לנחלה ולא לפדיון ומאידך הצום בער"פ זכר לנס של הבכורות והוא נקרא בכור סתם והעלה לדינא שאינו צריך להתענות מספק אולם בספר אשרי האיש הביא בשם מרן הגריש"א שליט"א שיש לו להתענות כיון שיש צד שיש לו דין בכור.

ש. מוסד שלא בא לקחת את קופות הצדקה האם ניתן להעבירו ליעוד אחר?

ת. השיבו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א עפ"י מש"כ שו"ת ציץ אליעזר (טז,כט) ושם העלה שישאל על הצדקה שנתן ויעביר למוסד אחר ומאידך בס' צדקה ומשפט(עמ' רי) כ' שניתן לשנות את הצדקה ליעוד הדומה לו וכ"כ בשו"ת שרגא המאיר (ד,קיא) וזאת בתנאי שעשה את כל המאמצים ולא באו.

ש. האם מותר לתת לקטנים לתקוע בשופר ביום השני של ראש השנה כשכולם סיימו לתקוע?

ת. השיבו הגה"ג הרב מאיר סנדור שליט"א עפ"י מש"כ הרמ"א או"ח (תקצו) שמותר לתת השופר לקטנים בכדי שיתחנכו למצוות ואפי' בר"ה שחל בשבת התירו להם לתקוע רמב"ם (שופר ב,ז) ובכס"מ שם א"כ הוא הדין לתקיעות ביום השני שעדיין מותר לטלטלו לצורך מי שלא תקע.

ש. בן שלקח מאביו הכהן מטבעות לפדיון הבן ע"י אמו ללא רשות האב ופדה בהם?

ת. השיבו הגה"ג הרב אליעזר יחיאל קונשט שליט"א להתיר א. אי"צ שהכסף יהיה שלו ב. אמו היא נושאת ונותנת כמבואר חו"מ (צו,ג) ג. אם ידוע שיתרצה כ' הש"ך חו"מ (שנטד) שרשאי ונח' הפוסקים באו"ח (יד) בדיון משאיל בלי ידיעת הבעלים ומכל זה נראה שיצא ידי חובת פדיון.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגרלה לחודש טבת-שבט ע"ס 100 ₪ זכה הרה"ג חיים שירי שליט"א {ירושלים}

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 5817174-02 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בהפצת חילתם לאוריינותא מערכת פניני הדף

מעשה במגיד מדובנא ששאל רופא ידוע שמי שיש לו מחלת קדחת אינו יכול לאכול דגים האם יאסר עליו לאכול מסעודות עורו של הלוי? השיב הרופא אינני יודע יענה כבודו ואז ביאר המגיד ואמר אם היה לו קדחת וגם כסף ועשה עם כספו מצוות ומעשים טובים יוצא שבפטירתו הוא לוקח למעלה את הצדקה אבל את הקדחת משאיר כאן אבל אם הוא קמצן ולא עשה צדקה וחסד עם כספו אז את כספו הוא משאיר כאן שהרי אין מלווין לאדם אלא מצוות ומע"ט ואת הקדחת הוא לוקח אתו למעלה ומי שיש לו קדחת לא יזכה לאכול מסעודות עורו של הלוי. ומעשה בגוי שהיו פורצים לביתו שאל את שכניו היהודי מדוע אצלו הגנבים לא באים א"ל יש לי מזוזה הלך הגוי וקנה מזוזה והניח לאחר שבוע הורידה מה קרה? אני מעדיף שיבואו אלי פעם אחת גנבים ולא שידפקו אצלי כל היום לבקש צדקה מאז ששמתי מזוזה כל שתי דקות דפיקה, צדקה! בימי השובבי"ם יש ענין להרבות בצדקה הגויים לא מבינים את משמעותה בעוה"ז ובעוה"ב לא תקפוץ ידך...

אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתרמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון למשלוח תרומות למערכת "פניני הדף" רח' פולנסקי 26 י-ם מ. ח 904406 בנק דיסקונט סניף גאולה ירושלים עלות הפצה בכל עיר היא בסך 100 ₪ בלבד כל החפץ להחזיק את הגיליון שמפיץ תורה לכל פינה בקרב לומדי התורה. ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174 יושר פארוניס יח"א אלהות אישכא 106א.

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מיימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל

לכנה בת מרים ז"ל דוד בן כוכבה ז"ל

תגצ"ב

לאזינוס האשן לאשר בן יוכבד ונתנאל בן ז'קלין, ויואל בן שמחה וצ'א בן שמחה, ואלי בת שמחה ויוסף

צ'בי בן מאשה, שאטון יוחנן יוסף בן מיכל, שאטון בן יפה לאה, שלמה בן נחמה אהפן אפיה בן שפה

ולרפואת מורינו הרב יעקב חי יוסף שליט"א בן מרגלית בתוך שאר חולי עמו ישראל.